

תרומת טרומבוציטים לטובת חולים בסכנת דם

בכל יום חולים המטולוגים, אונקולוגים ומושתלי מח עצם חשופים לדימום יתר, סיכון שעלול לגרום אפילו למוות. עירוני טסיות דם לחולים אלה יכול לקבוע את גורלם - לחיים או למוות.

מה זה טרומבוציטים?

טרומבוציטים (טסיות דם) הוא מרכיב בדם אשר עוזר לו להיקרש.

טסיות מתרומות דם רגילות

הדם הוא תערובת של תאים אדומים, תאים לבנים, פלסמה וטסיות. מכל מנת דם ניתן לייצר מנת טסיות. חולה צריך לקבל עירוני של תרכיז שמכילים מ-6 מנות טסיות בכל פעם.

תרומת טסיות מתורם יחיד

תהליך מיוחד שנקרא תרומת טסיות מתורם יחיד מאפשר לתרום רק מרכיב אחד מדמדך (טסיות - טרומבוציטים) באופן רגיל יש לנו מספיק טסיות בדם, ולכן אפשר לתרום אותן ללא כל חשש. החלק שנתרם נוצר מחדש תוך ימים אחדים.

יתרונות של מתן טרומבוציטים מתורם יחיד

1. שיעור תגובות יתר לעירוניים נמוך משמעותי
2. התדירות של מתן עירוני הטרומבוציטים אצל מטופלים מדוכאי מח עצם יורד
3. ירידה משמעותית בתגובת כשל חיסוני וסיבוכים זיהומיים

תהליך התרומה

תרומה אורכת עד שעתיים וחצי. מהלך התרומה הוא חיבור למכשיר דרך וריד כאשר המכשיר איתו מתרימים, לוקחת כמות של דם, מתוכה מפרידה את כמות הטרומבוציטים --15% אשר לא פוגעים בתורם ברמה האישית ומתחדשים כל 3 ימים, ולאחר מכן מחזירה מיד את הדם לגוף. על התורם עלולות לחול התופעות לוואי הכלליות והאינדיבידואליות: קור, צמרמורת, נמלול - תופעות שניתן להעלים באמצעות מתן סוכריית סידן. לכל תורם מותקנת לפני התרומה במכשיר המבצע אותה, סט סטרילי חד פעמי בפרק הזמן שדרוש להשלמת התרומה, באפשרותך לקרוא, להשתמש במחשב וכמובן לשוחח בטלפון. יש לאכול ולשתות לפני - לא להגיע בצום, באותו יום יוכל התורם לחזור לפעילות מלאה, לחזור לעבודה, לנהוג כרגיל, מלבד עשיית כושר או עבודה מאומצת לאותו יום בלבד.

עליך לציין עבור איזה חולה מיועדת התרומה.

לאחר בדיקה קצרה, מענה על שאלון וחתימה על הסכמה לביצוע פרזיס תתבצע התרומה. בתום התרומה, התורם מקבל כרטיס חנייה.

תודה על כוונתך לתרום לחולים, ובאם ברצונך להירשם כתורם קבוע נא צור קשר 073-3956608

קריטריונים לתרומת טרומבוציטים (טסיות דם):

(מבוסס על מידע מתל השומר)

1. תרומה ראשונה בין הגילאים 18-60
2. לתרומה ראשונה מעל גיל 60 או תרומה חוזרת מעל גיל 65 נדרש אישור מרופא מטפל, ממנהל בנק הדם אחת לשנה.
3. מגיל 17-18 נדרש אישור הורים או אפוטרופוס חוקי העונה על הקריטריונים שנקבעו בנוהל משרד הבריאות, רשאי לתרום טרומבוציטים.

קיימות מספר הגבלות שחלקן מפורטות כדלהלן:

1. יש לוודא שעברו 4 שבועות מתרומת הדם האחרונה.
2. המשקל צריך להיות מעל 50 ק"ג.
3. לידה - ניתן לתרום חצי שנה לאחר הלידה.
4. אין לתרום 12 שעות לפני טיסה/צלילה, או השתתפות בספורט אתגרי.
5. טיפול באנטיביוטיקה - אפשר לתרום 3 ימים לאחר סיום הטיפול באנטיביוטיקה והחלמה מלאה.
6. טיפולי שיניים - אפשר לתרום 24 שעות לאחר טיפול אצל שיננית ו7 ימים לאחר טיפול שורש / עקירת שן.
7. אדם עם יתר לחץ דם המטופל בחוסמים (ביתא) יכול לתרום רק אם הדופק שווה או מעל 70 לדקה.
8. אנשים שסבלו מאפילפסיה יכולים לתרום טרומבוציטים אם אינם מקבלים טיפול תרופתי ועברו לפחות 5 שנים מההתקף האחרון.
9. צהבת B ו C אסור לתרום.
10. במקרה של מתן חיסון מונע כנגד:
  - דלקת כבד מסוג B (שלא בעקבות חשיפה לחולה), יש לחכות שבוע.
  - חיסונים נגד שפעת, טטנוס, מנינגיטיס - אפשר לתרום מיד לאחר החיסון (בתנאי שאין לתרום תסמינים) - חיסון לאדמת/חצבת/חזרת/אבעבועות רוח/קדחת צהובה יש לחכות 4 שבועות.
  - 11. אסטמה - אפשר לתרום במידה והתורם מרגיש טוב, אינו בהתקף. ואינו נוטל סטרואידים בכדורים.
  - 12. שחפת וברוצלוזיס - אפשר לתרום שנתיים לאחר החלמה מלאה.
  - 13. סכרת - אפשר לתרום אם הסכרת מאוזנת ע"י דיאטה או כדורים.
  - 14. כיב בקיבה (ulcer) - אפשר לתרום במידה והכיב אינו מדמם, ורמת ההמוגלובין תקינה.
  - 15. תרופות - עפ"י נוהלי שירותי הדם.
  - 16. קבלת עירוי דם/מרכיבי דם - אפשר לתרום 6 חדשים לאחר קבלת העירוי.
  - 17. מגורים בארץ שבה מלריה נפוצה או תחלואה במלריה - אפשר לתרום טרומבוציטים אם עברו 3 שנים מהחזרה ארצה/החלמה ממלריה.
  - 18. נהגי תחבורה ציבורית, מנופים ועובדים בגובה וכו' - אסור לתרום 12 שעות לפני עבודה.

אין לתרום טרומבוציטים:

- נשים - במהלך הריון / חצי שנה אחרי.
- בעת מחלה חריפה.
- אדם הסובל מבעיה לבבית או הפרעות בקצב הלב הדורשות טיפול תרופתי.
- חולי סכרת מטופלים באינסולין.
- גידולים - אין לתרום במקרה של מחלה ממארת, גם לאחר החלמה מלאה.
- אנמיה או נטייה לדמם.
- ניתוח מעקפים - אסור לתרום.